

Samo su izvršavali naređenja: Vojnik VJ svedoči da mu je bilo naređeno da ubija civile

Author: [IWPR](#)
[ICTY](#)

Dani 93-95

Brigadir Piter de la Brilijer, strucnjak za vojna pitanja, smatra da, ako se dokaze da su osnovani navodi optuznice (da su jugoslavenski vojnici i policajci masovno ubijali, pljackali, unistavali imovinu i proterivali Albance sa Kosova,) onda ne moze da bude sumnje u direktnu odgovornost najvisih vojnih i politickih vlasti. 'To nisu bila dela odmetnika....., nego jasna politika ciji su izvrsioci bili vosjka i policija.'

Brilijer je jos izjavio da je na osnovu analize dokumantacije i pisanih naredbi Vojske Jugoslavije zakljucio da je to bila visoko disciplinovana armija koja je, barem na papiru, zahtevala od svojih vojnika da se strogo pridrzavaju Zenevske konvencije u odnosu na civile i ratne zarobljenike. Njegov zakljucak: ako su ti vojnici zaista pocinili ono za sto su osumnjiceni, njihovo ponasanje je bilo 'potpuno neprimerno i u suprotnosti sa vrlo pohvalnom strukturnom i doktrinom [VJ].'

Medjutim, jedan bivsi vojnik VJ, koji je u sudnici predstavljen kao zasticeni svedok K-41, je izjavio da mu niko nikada nije spomenuo Zenevsku konferenciju i obavezu svakog vojnika koja iz nje proizilazi, da se suprotstavi naredbi da pocini zlocine nad civilima, ratnim zarobljenicima ili nenaoruzanim neprijateljskim vojnicima. Naprotiv, K-41 je ispricao kako su njegova i jos dve cete dobile naredjenje da 'ociste' selo Trnje - da zapale sve kuce i ubiju svakog koga nadju. Naredbu je, navodno, dao kapetan Pavle Gavrilovic.

U toku operacije u Trnju, K-41 i drugi vojnici su pretrazili i zapalili 10 do 15 kuca pre nego sto su otkrili civile. Kada su nasli petnaest sakrivenih zena, dece i staraca, isterali su ih iz kuce i prisilili da sednu na zemlju. Komandir je naredio vecini vojnika da se udalje, a zadrzao je samo njih cetvoricu ili petoricu, ukljucujuci K-41. Njima je zatim naredio da streljaju civile, i oni su ga poslusali.

Na pitanje tuzilaca, K-41 je opisao sta se desilo sa civilima. 'Ljudi koji su pogodjeni su popadali jedni preko drugih. Secam se dobro -- sasvim jasno se ovog secam -- kako je jedna beba koja je bila pogodjena sa tri metka neverovatno glasno vristala.' Vrisak ove bebe je progonio mladog vojnika poslednje tri i po godine, i vrisak te bebe i izjava jos jednog vojnika su ga naveli da dodje u Medjunarodni sud da svedoci. 'Dosao sam da svedocim jer hocu na taj nacin da kazem sve sto me mucu, i sto me mucilo sve ove godine od kada sam odsluzio rok. Nije prosla ni jedna noc da nisam sanjao tu ranjenu bebu kako vristi. Mislio sam da ce savest da mi se smiri ako ovo ispricam. To je jedini razlog zasto sam ovde.'

Za vreme unakrsnog ispitivanja, Milosevic je tvrdio da poseduje izjave koje dokazuju da su svi vojnici postovali pisana pravila o postupanju sa civilima, i da su svi dobili po kopiju sluzbenog prirucnika u kome su ta pravila nabrojana. Svedok K-41 je odgovorio: 'Nije tako, gospodine Milosevicu. To su mozda znali oni u logistici. Niko od nas nije dobio taj prirucnik.' Kada je Milosevic nastavio da tvrdi da ni jedan oficir nije mogao da naredi ubistva civila, K-41 je dao svoje vidjenje komandnog lanca i posledica na vojnike koji su naredjenja izvršavali: 'To nije tacno. Ja sam cuo [naredbu da ne sme da se ostavi niko ziv] i jos deset vojnika iz moje cete su to isto culi i to ne mozete da pobijete. Bio sam tamo, i cuo sam, i ... Vi, kao vrhovni komandant ste mogli da dodjete dole da vidite kako je nama bilo. Vi ste nam davali sramotna naredjenja.'

Svedocanstvo mladog vojnika potvrđuje zakljucak Generala Brilijera. 'Mislim da je armija bila disciplinovana. Zato treba da se odbaci interpretacija da je zlocine pocinila nekontrolisana rulja.' Sam je Milosevic pozurio da naglasi da su naredbe stizale sa vrha, a da ih nisu davali nizi komandanti. 'Nadam se da Vi [Generale Brilijer,] ne kazete da je neki oficir, od komandanta jedinice do mene kao vrhovnog komandanta, rekao da su zlocine pocinili nizi oficiri koji su se ponasali protuzakonito, ili protiv naredbi. Bilo bi sramota kada bi se komandanti tako izvlacili...'

Naravno, Milosevic porice da su njegove snage uopste pocinile zlocine. Ipak, njegovo unakrsno ispitivanje pokazuje (premda sud to ne tretira kao dokaz,) da se Milosevic slaze da je on bio vrhovni komandant snaga na Kosovu. Njegovi poslusnici (Radomir Markovic i Ratimir Tanic,) medjunarodni posrednici (Pedi Esdaun, Knut Vobek, Wolfgang Petric, Klaus Nauman) i lokalni politicari i aktivisti (Ibrahim Rugova, veton Suroj, Adnan Merovci) su svedocili da i oni veruju da je Milosevic imao kontrolu nad trupama i politickim procesom. Ovome je sada pridodato i strucno misljenje generala Brilijera da je samo disciplinovana vojska pod cvrstom kontrolom vojnih i civilnih vlasti mogla da izvrši ratne operacije kao sto su bile one o kojima se na sudjenju govori.

Posle svega ovoga, mozda vise nije ni sporna Miloseviceva odgovornost za akcije njegovih snaga na Kosovu. U toku sudjenja se, na Milosevicevo insistiranje, nametnula druga sporna tema: da li su

jugoslavenske i srpske snage uopste pocinile masovne zlocine -- ubistva, deportacije i unistavanja imovine? Brojne zrtve su do sada posvedocile da su zlocini zaista pocinjeni. Njima se pridruzuju glasovi svedoka, kao sto je K-41, koji je zavrrio svoju izjavu sledecim odgovorom na Milosevicevo pitanje sta su mu obekali kao nagradu za njegovo svedocenje: 'Gospodine Milosevicu, ja sam ovde dosao svojom voljom. Gospodine Milosevicu, kada kazem ovu istinu pred covekom koji je, po mom misljenju, najvise kriv za zlocine, odmah mi je lakse. Meni nista drugo ne treba.'

Location: Balkans
Macedonia
Serbia
Kosovo

Focus: Coalition for International Justice (CIJ) Trial Reports Archive (Bos-Hrv-Srp)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/samo-su-izvsavali-naredenja-vojnika-vj-svedoci>